

עמ"ת 56721/06/14 - י.ח. נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

23 יולי 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עמ"ת 56721-06-14

בעניין: י.ח.

העורר

ע"י ב"כ עו"ד ארנון איתן

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

ע"י עו"ד רפ"ק יעקב לן - משטרת ישראל, מחוז ש"י

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ש' לארי-בבלי) מיום 23.6.14 בתיק מ"ת 47597-05-14, בגדרה הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים.

2. לבית משפט קמא הוגש כתב אישום המייחס לעורר ביצוען של מספר עבירות שנעברו כלפי בת זוגו.

א. באישום הראשון הוא מואשם בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 382ג) ו-380 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"). בבסיס אישום זה אירוע מיום 22.5.14 שבו בעקבות ויכוח עם המתלוננת על כך שלא ספקה לו את האוכל הרצוי לו והמרתה את פיו הוא זרק עליה כדורסל שפגע בה בכתפה הימנית. לאחר שביקשה ממנו להפסיק, זרק את הכדור פעם נוספת ופגע בה בראשה. בהמשך לכך כאשר המתלוננת ניסתה להתקשר למשטרה הוא חטף את הטלפון מידיה, עיקם את ידה הימנית ונשך אותה ביד השמאלית.

ב. באישום השני מואשם העורר באותה עבירה ועניינה אירוע במועד שאינו ידוע בשנת 2011 בו דחף את המתלוננת לקיר במהלך ויכוח וכן הכה אותה באגרופ בידה הימנית.

ג. באישום השלישי מדובר באירוע בשנת 2012 שבמסגרתו רדף העורר אחרי המתלוננת ברחוב, דחף אותה וגרם לנפילתה.

3. לצד כתב האישום הוגשה לבית משפט קמא בקשה להורות על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים. בבקשה הצביעה המשיבה על הסיכון הטמון במעשיו של העורר כמו גם ציינה כי לחובתו הרשעה משנת 2014 בגין עבירת אלימות כלפי המתלוננת, בת זוגו, בגינה הושת עליו עונש מאסר על תנאי למשך 3 חודשים, שהוא בר הפעלה אם יורשע בהליך זה.

4. בדיון הראשון שהתקיים לפני בית משפט קמא הסכימה באת כוחו דאז של העורר לקיומן של ראיות לכאורה ולקיומה של עילת מעצר וטענותיה התמקדו בשאלת האפשרות לחלופת מעצר. עמדת המשיבה הייתה נחרצת ולפיה אין מקום לשחרור. בהחלטתו מיום 28.5.14 כתב בית משפט קמא כי נטיית ליבו היא להורות על מעצרו של העורר בשל כך שמדובר בשלושה אירועים של אלימות קשה והוסיף כי לא היה במאסר המותנה כדי להרתיע את העורר. יחד עם זאת הורה על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של העורר.

5. תסקיר המעצר שהוגש מתאר את עברו של העורר, משפחת המוצא שלו וקורות חייו. כמו כן הוא נותן פירוט על מערכת היחסים בין בני הזוג ועל עמדתה של המתלוננת. מתוך התסקיר נלמד כי הרקע לקשיים ביחסי בני הזוג הוא מצב כלכלי קשה ונלמד ממנו כי לדברי המתלוננת היא סובלת מאלימות מילולית ופיזית. עוד בוטא רצונה של המתלוננת להיפרד מהעורר ויש בו תיעוד לתחושותיה בקשר עם שחרורו. שירות המבחן מצוין בנוסף כי העורר חווה מצוקה גדולה סביב מעצרו ושהותו בחברת מבוגרים עוברי חוק המהווה "חוויה קשה ומטלטלת" וכי שלל שימוש בחומרים ממכרים. אשר לחלופה שהוצעה - מעצר בית בבית אמו בירושלים (המתלוננת מתגוררת במעלה אדומים) מצוין שירות המבחן כי האם, גמלאית של משטרת ישראל, יכולה לשמש כמפקחת על העורר. בסיכום התסקיר מתלבטת קצינת המבחן באשר להמלצה. היא מצביעה כי הערכת הסיכון להישנות התנהגות פוגענית היא בינונית אך לצד זאת מבהירה כי העורר מכיר הכרה חלקית בהתנהגותו האלימה, שיתף פעולה עם שירות המבחן ומביע רצון מילולי לקבלת טיפול. חלופה שכוללת פיקוח אלקטרוני וטיפול בתחום האלימות עשויה להפחית הסיכון. לאור זאת המליצה קצינת המבחן על שחרור לחלופת מעצר בבית האם ובפיקוחה, תוספת פיקוח אלקטרוני לפיקוח האנושי ושילובו בטיפול בנושא האלימות במסגרת צו פיקוח מעצרים.

6. אחר הדברים האלה שבו הצדדים וטענו את טענותיהם לפני בית משפט קמא. בהחלטתו שניתנה מיד בסיום הדיון, ביום 23.6.14, כתב בית משפט קמא כי הוא סבור שנפלו פגמים בתסקיר שכן התסקיר מתייחס למב"ד הנוגע לאלימות כלפי האישה בעוד שהעורר הורשע בעבירה כזו והוטל עליו מאסר על תנאי. באשר לקושי שעלה מחווית המעצר כתב בית משפט קמא כי "המשיב יכול היה לקחת זאת בחשבון, כאשר מאסר על תנאי תלוי ועומד מעל ראשו ולא שלט בדחפיו ובאלימותו". בית המשפט לא מצא את חלופת המעצר מתאימה ובאשר לשאלת השיקום כתב כי היה על העורר להשתלב בשיקום טרם נעצר. בית משפט קמא אף מתח ביקורת על הוריו של העורר, שהוצעו כמפקחים, תוך שצוין כי בכך שלא ידעו על האירועים יש ללמוד על נתק שמאין את יכולתם האמיתית לשלוט בעורר.

7. בערר שלפני מבקש בא כוחו של העורר לאפשר את שחרורו לחלופה. הוא מבקש לעמוד על הנסיבות המיוחדות שיש, שאותן ניתן ללמוד דווקא מהודעתו של העורר, ממנה נלמדת מצוקתו וכמיהתו לשינוי ולעזרה. לדידו - דווקא ההיבט המאפשר את שיקומו של העורר ואת שילובו במסגרת טיפולית תומכת משך תקופה יכול לסייע ולמנוע הישנות התנהגות כזו, כפי שאף הציע שירות המבחן. עוד צוין בא כוח העורר כי אף שניתנה הסכמה לראיות לכאורה קיים קושי עם האישומים האחרים שכן לאחר התקופה שבה אירעו הוגש כתב אישום מבלי שהמתלוננת הזכירה דבר לגבי אירועים אלה. המשיבה תמכה בהחלטת בית משפט קמא.

8. לאחר שמיעת הטענות סברתי כי נכון לגבש הסדר מסוים בין הצדדים לתיק העיקרי אך זה לא הסתייע. בהחלטה נוספת ביקשתי לקבל התייחסות נוספת משירות המבחן לגבי טיב ההליך הטיפולי המוצע.

9. בתסקיר נוסף שהוגש ביום 8.7.14 התייחס שירות המבחן לשאלה שהוצגה. קצינת המבחן כותבת כי

העורר "הביע בצורה אותנטית וכנה את רצונו להשתלב במסגרת טיפולית בתחום האלימות". הוא מציינת כי מלכתחילה סבר שירות המבחן כי יש לשלבו במסגרת טיפולית בתנאי מעצר בית אך לאחר עיון בפרוטוקול הדיון ומשהוברר כי העורר הורשע לפני חודשיים בגין תקיפת בן זוג, ההערכה היא כי העורר זקוק למסגרת טיפולית סגורה ואינטנסיבית בתחום האלימות. ההצעה שהועלתה היא לבחון את שילובו של העורר בטיפול ייעודי לגברים אלימים במסגרת מרכז "דיאלוג מחודש".

10. בדיון שהתקיים ביום 10.7.14 הסכימו באי כוח הצדדים על שחרור העורר לצורך קיום ראיון קבלה במרכז דיאלוג. באי כוח המשיבה, בהגנותם, הסכימו כי ככל שהעורר יתקבל לטיפול במסגרת סגורה לא יתנגדו לשחרורו לשם. העורר אכן שוחרר לצורך הראיון והתקבל למרכז אלא שמועד קליטתו נקבע ליום 14.9.14.

11. נוכח נתון זה, חלוקים הצדדים בשאלה כיצד יש לנהוג בעורר עד לכניסתו למרכז דיאלוג. עמדת בא כוח העורר היא כי יש לאפשר את שחרורו למעצר בית, הכולל פיקוח אנושי וכן פיקוח בדרך של איזוק אלקטרוני. עמדה זו נתמכת גם באמור בתסקיר המעצר האחרון, מיום 22.7.14, הממליץ על חלופת מעצר זמנית בבית האם ובפיקוחה. התרשמות שירות המבחן מהאם וממידת יכולתה לשמש מפקחת הייתה חיובית.

12. המשיבה מתנגדת בתוקף לשחרור לחלופה עד לשילוב העורר במרכז דיאלוג. היא שבה ומפנה לאותם היבטים המקשים על מתן אמון בו: ההרשעה הקודמת, עונש המאסר המותנה, אי נקיטת הליך שיקומי עד למעצרו, חוסר מודעותם של ההורים למצבו. גישת המשיבה היא כי האם אינה מתאימה לשמש חלופה ראויה וכי נוכח התנהלותו של העורר טמונה בשחרורו מסוכנות רבה שלא ניתן לצמצם אותה בחלופה. לחלופין מבקשת המשיבה לחקור המפקחים המוצעים.

13. במהלך הדיון האחרון שהתקיים במעמד בא כוח העורר בלבד (בא כוח המשיבה שוחרר מהתייצבות והתאפשרה לו הגשת טיעון משלים בכתב) ביקשתי להתרשם מקרוב בעצמי מהאם ושמעתי את דבריה. כמו כן שוחחתי עם העורר עצמו.

14. לאחר שבחנתי את טענות צדדים, ולאחר התלבטות רבה, החלטתי לאפשר את שחרור העורר לחלופת מעצר עד לשילובו במרכז דיאלוג. אכן, הנימוקים שעמדו בבסיס החלטת בית משפט קמא הם נימוקים ראויים ואולם נוכח התהליך שנעשה עד עתה אני סבור כי נקודת האיזון השתנתה.

15. אין חולק כי מדובר בהתנהגות אלימה, תוקפנית ופוגעת שחוזרת על עצמה - מצד העורר כלפי המתלוננת. עוד אין חולק כי לצד אותם מעשים נלמדת מסוכנות ניכרת מהחזרה עליהם גם לאחר שניתן גזר דין ולאחר שעונש מאסר על תנאי תלוי ועומד. מכאן שניתן להבין את גישתו של בית משפט קמא לפיה סדרת האירועים שבכתב האישום לצד ההרשעה והמאסר המותנה מחייבים את מעצרו של העורר. יחד עם זאת, מצאתי לנכון לעיין בהודעותיהם של המתלוננת ושל העורר ועיון זה מלמד כי תמונת המצב מורכבת יותר וכי אכן העורר זקוק לטיפול ובהקדם. מטעם זה סברתי כי נכון לפנות בהליך לבחינת אפשרויות הטיפול ולבכר אותו על פני שהיית העורר במעצר, שתוביל לסיום ההליך בעניינו לאחר מאסר כזה או אחר ללא כל טיפול. עוד מצאתי כי יש בנימוקים הבאים להטות את הכף לטובת השחרור עד לשילוב במרכז דיאלוג:

א. העורר עצור כחודשיים. פרק הזמן בו מדובר נתן את אותותיו בעורר כפי שהדבר עולה מהתסקיר וכפי שניתן היה להתרשם מדבריו שלו ומדבריה הכנים של אמו. חווית המעצר הממושך עד עתה והמפגש עם אוכלוסייה שהעורר אינו מורגל בה יש בה כדי להרתיע את העורר מהפרת התנאים ולהביא להקפדה על תנאי השחרור.

ב. כפי שהתרשם שירות המבחן והתרשמתי אף אני לעורר יש נכונות אמיתית וכנה להירתם להליך טיפולי. את המוטיבציה לטיפול כזה יש לעודד והשארתי במעצר משך פרק זמן של חודשיים נוספים עד שיתפנה מקום במרכז דיאלוג יש בה כדי לפגום באותו רצון שהעורר מבטא והיא עלולה להסב נזק.

ג. איני שותף לעמדתו של בית משפט קמא ולעמדתה של המשיבה באשר להתאמת האם כמפקחת. המדובר במי שעבדה משך שנים במשטרת ישראל, שירות המבחן שוחח עמה והתרשם ממנה באופן חיובי וכך גם הייתה התרשמתי מדברי האם לפני. תחושתי משמיעתה הייתה כי היא אכן מחויבת מאוד לפיקוח ולטיפול וכי ניתן בהחלט לסמוך עליה כמפקחת. בית משפט קמא בחר לשלול את התאמת האם חרף המלצת שירות המבחן, מבלי שהאם הופיעה לפניו, וזאת על יסוד העובדה כי ההורים לא ידעו על האירועים בין העורר לאשתו - דבר המצביע, לגישתו של בית משפט קמא, על נתק, שיש בו כדי לאיין את יכולתם לשלוט במשיב. איני סבור, בכל הכבוד, כי מסקנה זו מבוססת דיה כדי לשלול את יכולת האם לפקח - כאשר העורר מתגורר בביתה ואינו יוצא ממנו. אין ללמוד בהכרח מאותו חוסר ידיעה כאשר הקשר אינו קשר יומיומי ואינו כולל מגורים תחת אותה קורת גג על חוסר רצון או חוסר יכולת להציב גבולות ולמנוע את יציאת העורר מהבית, שעה שהעורר יתגורר עם אמו.

ד. אכן, מקום מעצר הבית אינו מרוחק מאוד ממקום המגורים של המתלוננת: האם מתגוררת בירושלים בעוד שהמתלוננת במעלה אדומים וסברתי כי מוטב כי מעצר הבית יעשה במקום מרוחק יותר אך אפשרות זו אינה קיימת. מכל מקום עדיין מדובר במרחק המחייב נסיעה ועל כן יש באיזוק האלקטרוני ובפיקוח האנושי הצמוד כדי לענות במידה מסוימת על החשש במקרה של הפרת תנאי השחרור.

16. לאור האמור לעיל, אני מקבל את הערר ומבטל את החלטת בית משפט קמא לפיה הוארך מעצרו של העורר עד תום ההליכים. העורר יוכל להשתחרר בהתקיים התנאים הבאים:

א. העורר ישתלב במסגרת מרכז דיאלוג מוקדם ככל הניתן ולא יאוחר מיום 14.9.14. השילוב במרכז דיאלוג יעשה על דרך של מסגרת סגורה ללא יציאות המרכז אלא בתיאום עם שירות המבחן ולאחר מסירת הודעה לבית משפט קמא ולמשיבה.

ב. עד שילובו של העורר במרכז דיאלוג הוא ישהה במעצר בית מלא בבית אמו ברחוב עלמה 4/3 ירושלים. בכל עת שהותו בבית, תשהה עמו האם.

ג. העורר לא יצא מהבית אלא לצורך דיונים בבית המשפט, חקירה במשטרה או מפגשים בשירות

המבחן. כל יציאה מהבית תעשה בלווית האם ליעד האמור ללא תחנות ביניים.

ד. יותקן איזוק אלקטרוני על העורר.

ה. העורר יהיה נתון לפיקוח מעצרים של שירות המבחן עד שילובו במרכז.

17. להבטחת עמידתו בתנאים יפקיד העורר סכום של 5,000 ₪, יחתום על כתב התחייבות עצמית בסכום של 20,000 ₪ וכן יעמיד שני ערבים (אחת מהן האם) שיחתמו על כתב ערבות בסכום של 10,000 ₪ כל אחד.

18. שחרור העורר יוכל להיעשות בפני קצין משטרה או קצין שב"ס שהוסמך לכך כדין. ככל שלא יעמוד בתנאים יובא בפני שופט בתוך 24 שעות ממועד מתן החלטה זו (החלטה זו ניתנת ביום 23.7.14 בשעה 14:30).

19. בהתאם להסכמת בא כוח העורר, מעכב ביצוע ההחלטה למשך 48 שעות בכדי לאפשר למשיבה לשקול הגשת בקשת רשות ערר. ככל שאין בדעתה של המשיבה להגיש בקשה כזו תודיע על כך לבית המשפט, לסנגור ולשב"ס מיד לאחר קבלת ההחלטה. אין מניעה להתחיל בהליכי השחרור כבר עתה.

20. ככל שיתעורר צורך באישור מפקחים נוספים או בשינויים כאלה ואחרים יפנו הצדדים בבקשות מתאימות לבית משפט קמא. כך גם ידון בית משפט קמא בכל ההיבטים הנובעים מהחלטה זו, ככל שתובא לפניו בקשה מטעם מי מהצדדים.

21. המזכירות תעביר העתק ההחלטה לשירות המבחן. שירות המבחן ידווח מעתה לבית משפט השלום (תיק מ"ת 47597-05-14).

ניתנה היום, כ"ה תמוז תשע"ד, 23 יולי 2014, בהעדר הצדדים.

המזכירות תודיע טלפונית לצדדים על מתן ההחלטה וכן תעביר אליהם עותק ממנה.

ארנון דראל, שופט